

УДК 351

DOI: <https://doi.org/10.32886/instzak.2019.01.11>

Замковий Ростислав Володимирович,
аспірант Інституту законодавства
Верховної Ради України
ORCID 0000-0001-9378-6839
redkolegia@gmail.com

Zamkovyi Rostyslav V.,
Postgraduate student,
Legislation Institute of the Verkhovna Rada of Ukraine
ORCID 0000-0001-9378-6839
redkolegia@gmail.com

СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ З МІЖНАРОДНОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ ЗІ СТАНДАРТИЗАЦІЇ

Анотація

Мета статті полягає у визначенні механізмів співробітництва України з Міжнародною організацією зі стандартизації.

Наукова новизна полягає в удосконаленні наукових підходів до впровадження організаційно-правового механізму співробітництва України з Міжнародною організацією зі стандартизації на засадах повноправного члена національного органу зі стандартизації та участі в реалізації Стратегії ISO 2016-2020 (ISO Strategy 2016-2020).

Висновки. Глобальна система стандартизації (тобто стандартизація на національному, регіональному та міжнародному рівнях) являє собою угоди про співпрацю між ISO, IEC та ITU на міжнародному рівні. ISO є незалежною неурядовою міжнародною організацією, у діяльність якої залучені національні органи зі стандартизації. Україна є повноправним членом в ISO; національним органом зі стандартизації є Державне підприємство «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» (ДП «УкрНДНЦ»). Відповідно до умов членства у Міжнародній організації зі стандартизації механізмами співробітництва для України є участь у розробці стандартів ISO та стратегії розвитку, участь і голосування на технічних та політичних зустрічах ISO тощо. Відповідно до стратегічного плану ISO упродовж 2016–2020 років передбачена спільна діяльність у таких стратегічних напрямках: розробляти високоякісні стандарти через глобальне членство ISO, забезпечувати ефективне «залучення зацікавлених сторін та партнерів», міцний фундамент «розвитку людей та організацій», ефективне «використання технологій» та акцент на «комунікації» для досягнення кінцевої мети «стандартів ISO, які використовуються скрізь».

Ключові слова: державне управління, співробітництво, механізми співробітництва, стандартизація, Міжнародна організація зі стандартизації.

COOPERATION OF UKRAINE WITH THE INTERNATIONAL STANDARDIZATION ORGANIZATION

Abstract

The purpose of the article is to determine the mechanisms of cooperation between Ukraine and the International Organization for Standardization.

The scientific novelty consists in improving scientific approaches to implementing the organizational and legal mechanism of Ukraine cooperation with the International Standardization Organization on the basis of a full member of the national standardization body and participation in the implementation of the Strategy ISO 2016-2020 (ISO Strategy 2016-2020).

Conclusions. The global standardization system (that are: national, regional and international standardization) is the international agreement between ISO, IEC and ITU. ISO is an independent

non-governmental international organization whose activities involve the national standardization bodies. Ukraine has a full membership in ISO; the national enterprise «Ukrainian Research and Training Center for Standardization, Certification and Quality» (State Enterprise «UkrNDNC») is the national standardization body. In accordance with the terms of membership in the International Organization for Standardization, cooperation mechanisms for Ukraine are involved in the development of ISO standards and development strategies, participation and voting at ISO technical and political meetings, etc., in line with the strategic plan of ISO for 2016–2020, joint activities are envisaged in the following strategic directions: «Developing high standards through ISO's global membership», ensuring effective «stakeholder engagement», a strong foundation for «People and Organizations Development», an effective «Use of Technology» and an emphasis on «Communication» to achieve the ultimate goal of the ISO standards that are used everywhere».

Key words: *public administration, cooperation, mechanisms of cooperation, standardization, International organization for standardization.*

Постановка проблеми. Технологічні, економічні, правові, екологічні, соціальні та політичні виклики потребують вивчення та постійного вдосконалення. Можуть існувати різні рішення для їх задоволення у різних регіонах і країнах. Проте з часом такі фактори, як посилення глобалізації, повинні звести до мінімуму ці відмінності, привести до більш місцевих підходів та до єдиного унікального рішення. Таким рішенням можуть бути міжнародні стандарти, прийняті на засадах міжнародної злагоди.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У статті проаналізовано правові, нормативні, супровідні документи зі стандартизації; стратегії розвитку і відповідні плани дій Міжнародної організації зі стандартизації. Розглянуто публікації сучасних зарубіжних і вітчизняних науковців, які досліджують широке кола питань, що стосуються метрології, стандартизації, питання технічного регулювання, гармонізації стандартів. Це, зокрема, такі автори: Г. Заворітня, Д. Луценко, В. Хільчевський, М. Забокрицька, Р. Кравчинський, С. Боридько, Н. Демєтьєв, Б. Тихонов та інші.

Мета статті полягає у визначенні механізмів співробітництва України з Міжнародною організацією зі стандартизації.

Виклад основного матеріалу. У міжнародній практиці за період існування всесвітньої системи стандартизації сформувалися основні правила та процедури розроблення стандартів усіх рівнів, що викладені у Міжнародному стандарті ISO/IEC Guide 59:1994 (E) **Code of good practice for standardization** (Кодекс ustalених правил стандартизації), який розроблений на основі Угоди GATT 1991 про технічні бар'єри в торгівлі (Уругвайський ра-

унд багатосторонніх торговельних переговорів). Цей стандарт встановлює правила розроблення стандартів на всіх рівнях [6].

На міжнародному рівні добровільний процес стандартизації фактично координують Міжнародна організація зі стандартизації (ISO), Міжнародна електротехнічна комісія (IEC) та Міжнародний союз електрозв'язку (ITU). Ці органи є найвищими організаціями у широкій інфраструктурі, основою якої є національний рівень та яка, у разі потреби, поширює свою діяльність на регіональний рівень [6].

У 2001 р. ICO, IEC та ITU створили Всесвітній союз зі стандартизації (BCC) із метою зміцнення системи стандартів цих трьох організацій. Крім того, BCC також сприяє прийняттю і застосуванню стандартів, заснованих на міжнародній злагоді, у всьому світі. Також ICO взаємодіє зі Світовою організацією торгівлі (COT), з партнерами з Організації Об'єднаних Націй (ООН). Наприклад, ICO співпрацює зі спеціалізованими установами ООН, які займаються технічним узгодженням або надають технічну підтримку, а також з Економічною і соціальною радою ООН (ECOSOS).

У цілому, ICO співпрацює з більш ніж 700 міжнародними, регіональними та національними організаціями. Ці організації беруть участь у процесі розробки стандартів, а також обмінюються досвідом і кращими практиками.

ISO є незалежною, неурядовою міжнародною організацією, до складу якої входять 165 національних органів стандартизації. Через своїх членів вона об'єднує експертів для обміну знаннями та розробки добровільних,

консенсусних, ринкових міжнародних стандартів. Генеральна асамблея та Рада займаються визначенням стратегічних цілей ІСО.

ІСО перебуває у віданні Центрально-го секретаріату (Женева, Швейцарія). Центральний секретаріат – під керівництвом Генерального секретаря, який є найвищим органом організації. У щорічному засіданні беруть участь члени організації і вищі посадові особи.

Рада ІСО бере на себе вирішення більшості питань, пов'язаних з управлінням. Засідання Ради проводяться двічі на рік. До складу Ради входять 20 представників із країн – членів ІСО, голів таких комітетів, як CASCO (Комітет з оцінки відповідності), COPOLCO (Комітет ІСО зі споживчої політики) і DEVCO (Комітет ІСО з питань країн, що розвиваються). При Раді існує ряд органів, що забезпечують керівництво та управління з конкретних питань: Президентський комітет (консультує Рада ІСО і контролює виконання прийнятих ним і Генеральною асамблеєю рішень); **Council Standing Committees** (Постійні комітети з фінансових питань і стратегічної політики).

Членство в Раді відкрито для всіх комітетів – членів ІСО. У ній відбувається ротація для того, щоб представництво країн-членів було повним.

Технічне керівне бюро відповідає за загальне керівництво структурою технічних комітетів, які займаються розробкою стандартів, і будь-яких стратегічних консультативних органів, створених із технічних питань.

Членами організації є національні органи зі стандартизації, які представляють інтереси своєї країни в ІСО, а також інтереси ІСО у своїй країні. Приватні компанії не можуть стати членами ІСО.

Існує три категорії членства. Це допомагає враховувати різні потреби і можливості кожного національного органу зі стандартизації. Вони розрізняються рівнем доступу до електронних ресурсів ІСО і ступенем впливу на зміст розроблюваних документів:

- повноправні члени впливають на зміст розроблюваних стандартів ІСО і стратегію за допомогою участі в голосуванні і міжнародних засіданнях (мають право продажу і прийняття міжнародних стандартів на національному рівні);

- члени-кореспонденти спостерігають за розробкою стандартів ІСО і стратегією шляхом перегляду результатів голосування, а також беруть участь у міжнародних засіданнях як спостерігачі (мають право продажу і прийняття міжнародних стандартів на національному рівні);

- члени-передплатники отримують актуальну інформацію про роботи, що проводяться в ІСО, але не можуть брати участі в роботі (не мають права продажу і прийняття міжнародних стандартів на національному рівні).

Україна має повноправне членство в ІСО. Цим органом є Державне підприємство «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» (ДП «УкрНДНЦ»), утворене постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2003 року № 1337.

Закон України «Про стандартизацію» (далі – Закон), який набрав чинності 03.01.2015 року, створює передумови наближення національної системи стандартизації до міжнародних і європейських норм та правил, а також реалізації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, зокрема в частині здійснення необхідної адміністративної та інституційної реформ [2].

Відповідно до частини першої статті 11 Закону функції національного органу стандартизації виконує державне підприємство, що не підлягає приватизації, утворене центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері стандартизації [2].

Згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 26.11.2014 р. № 1163 «Про визначення державного підприємства, яке виконує функції національного органу стандартизації», функції НОС виконує державне підприємство «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» (далі – ДП «УкрНДНЦ»).

Основні процедури, яких необхідно дотримуватися при розробці міжнародних стандартів, визначені у Директивах ISO/IEC. Проте існують інші документи, що містять керівні принципи розробки стандартів. Наприклад, Довідники (**Guide**) – це документи,

які надають рекомендації авторам стандартів як вирішувати конкретні питання при розробці стандартів, або національним органам стандартизації як вирішувати питання, характерні для принципів стандартизації. Низка керівництв спільно розробляється між ISO та IEC, а потім публікується як керівництво ISO/IEC. Багато з цих питань є широкими і тому представляють інтерес для широкого кола комітетів ISO. Наприклад, вказівки щодо того, як врахувати стійкість у розробці стандартів (**Guide ISO 82**), або методи регіонального чи національного прийняття стандартів (**ISO/IEC Guide 21**). Існує також ряд керівництв із більш спеціалізованих тем, які розроблені для використання комітетами, що працюють у певних секторах.

Також існують додаткові документи, які можуть допомогти в процесі розробки стандартів, наприклад Віденська угода (Комітети, які співпрацюють з CEN у рамках Віденської угоди, повинні звернутися до деталей цієї угоди).

Стратегічний план ISO упродовж 2016–2020 років зосереджується на шести стратегічних напрямках: «розробляти високоякісні стандарти через глобальне членство ISO», забезпечувати ефективне «залучення зацікавлених сторін та партнерів», міцний фундамент «розвиток людей і організацій». Ефективне «використання технологій» та акцент на «комунікації» допоможуть досягти кінцевої мети «стандартів ISO, які використовуються скрізь».

Розглянемо докладніше зазначену Стратегію ISO [7].

1. Мета ISO полягає у створенні міжнародних стандартів, що відповідають світовим стандартам, які використовуються скрізь.

Поняття «стандартів ISO, що використовуються скрізь» означає:

- забезпечення узгоджених та надійних стандартів, які ефективно використовуються промисловістю та забезпечують визнані переваги для економіки;

- виготовлення міжнародних стандартів на зрозумілій мові, що легко читається і є зручною для користувачів;

- забезпечення членів ISO у досягненні своїх ринків, сприяння використанню стандартів ISO і доставка своїм клієнтам контенту ISO;

- поширення стандартів як інструментів ефективності бізнесу;

- виявлення та задоволення мінливих потреб клієнтів з акцентом на те, як вони хотіли б використовувати й отримати доступ до стандартів ISO;

- розробка допоміжної інформації, що доповнює міжнародні стандарти, які члени можуть надати своїм клієнтам коли це необхідно;

- забезпечення набору міжнародних стандартів оцінки відповідності, що застосовуються до всіх секторів, і всіх видів оцінки відповідності, які допомагають забезпечити зацікавленість у впровадженні стандартів;

- впровадження політики захисту інтелектуальної власності, яка добре розуміється та поважається розробниками та клієнтами.

2. Розробити високоякісні стандарти через глобальне членство ISO.

Основною силою ISO є децентралізована, професійна система, що базується на членстві для розробки міжнародних стандартів. Саме через національних членів організація може виявляти й обслуговувати потреби ринків та суспільства, залучати широкий спектр зацікавлених сторін, поширювати стандарти та підтримувати їх впровадження.

Для того, щоб забезпечити високі стандарти якості, організація повинна успішно працювати над розробкою стандартів, які включають застосування належної практики стандартизації, наприклад, встановленої Світовою організацією торгівлі, і забезпечити максимальну користь її цінної мережі національних членів.

Розробка високоякісних стандартів через глобальне членство ISO означає:

- передовий розвиток основних напрямків стандартів;

- розробка відповідних ринкових стандартів, що відповідають потребам промисловості, регуляторів, споживачів та інших груп зацікавлених сторін;

- покращення узгодженості, ефективності та своєчасності розробки стандартів шляхом гарного управління проектами, технічної, редакційної та процедурної чіткості, ефективної інформаційної та комунікаційної підтримки;

- забезпечення того, щоб експерти постійно думали про користувачів стандартів ISO;

- посилення спроможності комітетів ISO та їхніх лідерів досягти консенсусу серед експертів

пертів із різних країн, культур та категорій зацікавлених сторін;

- розгляд горизонтальних та системних питань для існуючої програми роботи та розробки нових планів;

- обмін інструментами та технологіями для полегшення **ISO**;

- робота з розробки та використання повного значення мережі членів **ISO**;

- забезпечення спроможності членів обслуговувати свої ринки, залучення зацікавлених сторін до поширення стандартів;

- збір, обмін та побудова найкращих практик членів організації для досягнення передового досвіду в системі **ISO**, наприклад, сприяння регіональному співробітництву та покращенню взаємодії між ними;

- використання відносин між членами для виявлення нових потреб у стандартах, що відповідають потребам ринку.

3. Залучення зацікавлених сторін та партнерів.

Ефективне та широкомасштабне залучення зацікавлених сторін є надзвичайно важливим для підтримки довіри до **ISO** та відповідності міжнародних стандартів. Це означає, що всі члени **ISO** можуть успішно керувати участю зацікавлених сторін, а також ефективно співпрацювати з глобальними та регіональними партнерами. Зацікавлені сторони повинні бачити своїх національних членів як шлях до **ISO**, як організації, які залучають їх до важливих питань з іншими національними зацікавленими сторонами і з'єднують їх із глобальними дебатами щодо стандартів. **ISO** має чітко показати свою цінність для зацікавлених сторін.

Залучення зацікавлених сторін та партнерів означає:

- покращення взаємодії членів **ISO** з зацікавленими сторонами, враховуючи рівень їх розвитку, очікувану ефективність у **ISO**, національні стратегічні пріоритети, потреби у мові та перекладах, а також можливості регіонального співробітництва;

- посилення участі якомога більшої кількості членів та їхніх зацікавлених сторін у процесі розвитку **ISO**, включаючи недостатньо представлені групи;

- залучення кращих фахівців до постійно зростаючого переліку відповідних предметних областей, які вирішують глобальні проблеми, максимальне використання цього цінного ресурсу знань;

- сприяння підвищенню авторитету **ISO** та покращенню його здатності залучати зацікавлені сторони, у тому числі учасників молодшого покоління;

- підвищення відстежуваності стандартів та висвітлення потреб зацікавлених сторін, які сприяли їх розвитку;

- співпраця з ключовими глобальними та регіональними партнерськими організаціями з чіткою метою та вигодами (наприклад, МЕК, МСЕ);

- робота з академічною спільнотою та дослідницькими центрами з метою забезпечення міцного зв'язку між стандартами та інноваціями.

4. Розвиток людей і організацій.

Найважливішим ресурсом **ISO** є організації-члени та їхні мережі експертів. Таким чином, **ISO** інвестуватиме у розбудову потенціалу всіх своїх членів як на рівні людини, так і на організаційному рівні через навчання, дослідження та розробки. Це включає підтримку передачі знань молодому поколінню експертів.

Розвиток людей і організацій означає:

- забезпечення рішень з розбудови спроможності для членів **ISO** з урахуванням їхніх стратегічних пріоритетів, культури та економічного розвитку;

- забезпечення можливостей членам **ISO** краще визначити, побудувати й очолити свою діяльність у **ISO**;

- забезпечення індивідуальних робочих програм для задоволення індивідуальних та регіональних потреб у розвитку компетентності різних членів **ISO**;

- розвиток партнерських відносин і більш тісна співпраця з членами **ISO** з питань національного обміну знаннями та розвитку, а також міжнародними та регіональними організаціями з метою зміцнення потенціалу на користь членів **ISO**;

- впровадження Плану дій **ISO** для країн, що розвиваються на **2016–2020** роки.

5. Використання технології.

Новітні технології, демографічні зміни, зміна соціальної поведінки та нові практики спільної роботи створюють нові вимоги й можливості для всіх організацій. Водночас ставляться під сумнів традиційні уявлення про те, як ми споживаємо та використовуємо інформацію. Вплив цих змін є особливо глибоким для глобальних інформаційних підприємств, таких як **ISO**.

Використання технології означає:

- інвестування в рішення, які сприяють залученню зацікавлених сторін і легкому доступу до контенту через мережу членів ISO, надаючи можливість вказаним членам надавати послуги зацікавленим сторонам і клієнтам новими способами;

- забезпечення вдосконалених інтерфейсів для даних і документів, а також кращих варіантів «наскрізних» членів для національних реалізацій технологічних рішень ISO;

- розробка рішень, які є відкритими, адаптованими та надійними і відображають реальність галузевих тенденцій і технологічних розробок;

- підтримка членів ISO з метою розробки, публікації, пошуку, доступу, коментарів, посилення, використання та захисту цифрового вмісту ISO.

6. Комунікації.

Значення і вплив міжнародних стандартів повинні визнавати особи, що приймають рішення, як у державному, так і приватному секторі, а також серед усіх зацікавлених сторін і громадськості. Мережа членів ISO, яку підтримує Центральний секретаріат ISO, є запорукою виконання цього прагнення. Крім своєї ролі як національних органів стандартизації, члени ISO є ISO у своїй країні і рушійною силою для спілкування з різними групами, зацікавленими в стандартах.

Спілкування означає:

- розробку високоякісних, ефективних і легких для розуміння комунікаційних матеріалів на різних носіях для використання членами ISO;

- використання відносин зі ЗМІ, комунікаційних технологій та соціальних мереж на користь спільноти ISO;

- допомогу членам створювати міцні відносини зі своїми урядами, місцевими підприємствами та керівниками ключових груп зацікавлених сторін;

- забезпечення послідовного обміну повідомленнями щодо стратегічних питань для ISO, включаючи значення, переваги та вплив міжнародних стандартів;

- участь у ключових заходах, таких, як національні, регіональні чи міжнародні конференції, для сприяння використанню міжнародних стандартів;

- підтримку ефективної комунікаційної мережі, яка сприяє оновленню й надійно-

му обміну інформацією між членами ISO та партнерськими організаціями.

Стратегічний план ISO 2016–2020 років – це живий документ, де стратегічні напрямки коригуються за необхідності, щоб відобразити нові зміни. Всі напрямки діяльності взаємопов'язані і є основою для Плану дій ISO (ISO Action Plan for developing countries 2016–2020) [8]. Для забезпечення виконання Стратегічного плану відповідно до задуму мобілізовані центральні ресурси, а також фінансова стійка мережа членів ISO. Крім того, для визначення результатів діяльності організації у реалізації Стратегії встановлені показники.

Стратегічний план ISO залежить від широкої комунікації і потребує розробки узгоджених річних планів для керівних органів ISO, Центрального секретаріату та технічних органів. До них відносяться конкретні плани та дії для країн, технічне управління ISO та його політична робота в таких сферах, як споживачі та відповідність оцінки.

Україні потрібна допомога для розбудови свого потенціалу, збільшення участі в міжнародній стандартизації та забезпечення якнайширшого використання стандартів. У цьому контексті потребує активізації діяльність парламенту щодо правового забезпечення приведення національних стандартів до міжнародних та стандартів ЄС, а також удосконалення контрольної функції парламенту за виконанням ухвалених рішень [9]. Загалом участь нашої держави у міжнародній стандартизації також має важливе значення для забезпечення глобальної актуальності стандартів ISO й доступу до світових ринків, технічного прогресу та сталого розвитку.

Висновки. Глобальна система стандартизації (тобто стандартизація на національному, регіональному та міжнародному рівнях) являє собою угоди про співпрацю між ISO, IEC та ITU на міжнародному рівні. ISO є незалежною неурядовою міжнародною організацією, в діяльність якої залучені національні органи зі стандартизації. Україна має повноправне членство в ISO, національним органом зі стандартизації є Державне підприємство «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» (ДП «УкрНДНЦ»). Відповідно до умов членства у Міжнародній організації зі стандартизації механізмами спів-

робітництва для України є участь у розробці стандартів ISO та стратегії розвитку, участь та голосування на технічних та політичних зустрічах ISO тощо, відповідно до стратегічного плану ISO протягом 2016–2020 років передбачена спільна діяльність у наступних стратегічних напрямках: «Розробляти високоякісні стандарти через глобальне членство ISO», забезпечуючи ефективне «залучення зацікавлених сторін та партнерів», міцний фундамент «Розвиток людей і організацій», ефективне «Використання технологій» та акцент на «Комунікації» для досягнення кінцевої мети «стандартів ISO, які використовуються скрізь».

Список використаних джерел:

1. ДСТУ 1.7:2015 Національна стандартизація. Правила та методи прийняття міжнародних і регіональних нормативних документів (ISO/IEC Guide 21-1:2005, NEQ; ISO/IEC Guide 21-2:2005, NEQ). Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2015.
2. Про стандартизацію: Закон України від 5 червня 2014 р. № 1315-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/138717> (дата звернення 16.01.2019).
3. Заворітня Г., Луценко Д. Як виконати угоду з ЄС? Технічне регулювання та стандартизація. Інфографіка. URL: <http://www.eurointegration.com.ua> (дата звернення 14.01.2019).
4. Хільчевський В. К., Забокрицька М. Р., Кравчинський Р. Л. Екологічна стандартизація та запобігання впливу відходів на довкілля. К.: ВПЦ «Київський університет», 2016. 192 с.
5. Боридько С. И., Дементьев Н. В., Тихонов Б. Н. Метрология и электрорадиоизмерения в телекоммуникационных системах. М.: Горячая линия-Телеком, 2007. 374 с.
6. ISO/IEC Guide 59:1994 (E) Code of good practice for standardization (дата звернення 16.01.2019).
7. ISO Strategy 2016–2020. URL: https://www.iso.org/files/live/sites/isoorg/files/archive/pdf/en/iso_strategy_2016-2020.pdf (дата звернення 16.01.2019).
8. ISO Action Plan for developing countries 2016–2020. URL: https://www.iso.org/files/live/sites/isoorg/files/archive/pdf/en/iso_action_plan_2016-2020_en_ld.pdf (дата звернення 18.01.2019).
9. Мищак І. М. Деякі питання удосконалення контрольної функції парламенту. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2010. № 3. С. 37–43.

References:

1. DSTU 1.7: 2015 National Standardization. Rules and methods for the adoption of international and regional normative documents (ISO/IEC Guide 21-1:2005, NEQ; ISO/IEC Guide 21-2:2005, NEQ), DP «UkrNDNC» [in Ukrainian].
2. Verkhovna Rada of Ukraine. (2012). The Law of Ukraine. *On standardization*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/138717> (Last accessed: 29 December 2018) [in Ukrainian].
3. Zavoritnia, G. and Lutsenko, D. *Yak vykonaty uhodu z YES? Tekhnichne rehulyuvannya ta standartyzatsiya. Infografika*. URL: <http://www.eurointegration.com.ua> (Last accessed: 14 January 2019) [in Ukrainian].
4. Khilchevsky, V. Zaboritskaya, M. and Kravchinsky, R. (2016). *Ekolohichna standartyzatsiya ta zapobihannya vplyvu vidkhodiv na dovkillya*. Kyiv : «Kyiv University» [in Ukrainian].
5. Boridko, S., Dementyev, N. and Tikhonov, B. (2007). *Metrologiya i elektro-radioizmereniya v telekommunikatsionnykh sistemakh*. M.: Goryachaya liniya-Telekom [in Russian].
6. ISO/IEC Guide 59:1994 (E) Code of good practice for standardization (Last accessed: 14 January 2019).
7. ISO Strategy 2016–2020. URL: https://www.iso.org/files/live/sites/isoorg/files/archive/pdf/en/iso_strategy_2016-2020.pdf (Last accessed: 16 January 2019).
8. ISO Action Plan for developing countries 2016–2020. URL: https://www.iso.org/files/live/sites/isoorg/files/archive/pdf/en/iso_action_plan_2016-2020_en_ld.pdf (Last accessed: 18 January 2019).
9. Myshchak, I. M. (2010). Some Issues of the Improvement of the Parliament's Control Function. *The Scientific Papers of the Legislation Institute of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 3, 37–43 [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 26 січня 2019 р.